

Inhoudelijke reactie van Stichting Kernwaarden Texel op de concept RES

De Texelse kernwaarden rust, ruimte, natuur, open landschap, cultuurhistorie en nachtelijke duisternis zijn hét toetsingskader voor bestuurlijke medewerking aan plannen en ontwikkelingen met ruimtelijke gevolgen. De kernwaarden zijn opgenomen en uitgewerkt in het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Texel, door de gemeenteraad vastgesteld op 12 juni 2013. Met inachtneming van de kernwaarden kan het eiland zich ontwikkelen zonder bewezen kwaliteiten te schaden. Stichting Kernwaarden Texel (SKT) houdt de vinger aan de pols en informeert politiek en bevolking over het belang van de kernwaarden. Op grond van het bovenstaande en artikel 2 van de stichtingsakte van 29 september 2014 is SKT aan te merken als belanghebbende bij de RES. SKT heeft de navolgende reactie:

1. De RES heeft uitsluitend betrekking op de productie van elektriciteit. Er ligt een hoofdaccent op grootschalige opwekking via windturbines en zonnepanelen. SKT meent dat deze inperking tekort doet aan een energietransitie waarbij een accent zou moeten liggen op beperking van het energiegebruik. Wat je niet gebruikt hoeft je ook niet te produceren.
2. De bijdrage van kleinschaliger productiemogelijkheden blijft onderbelicht en dat is jammer want "Wie het kleine niet eert is het grote niet waard".
3. Op pag. 67 en 70 van de nota worden een aantal uitgangspunten voor zoekgebieden benoemd:
 1. Er zijn beperkingen voor zoekgebieden in monumentale landschappen, waaronder Texel
 2. Agrarische percelen uitgesloten voor zon- en windenergie
 3. Zon op (grote) daken zijn goede mogelijkheid
 4. Zon boven parkeerterreinen geeft goede kansen
 5. Zon of wind langs N-wegen zijn een optie
 6. Zon en wind rondom/aansluitend aan industrie- en bedrijventerreinen zijn het waard om nader te worden verkend
 7. Wind langs waterwegen en snelwegen (infrastructuur) zijn een mogelijkheid.

SKT is van mening dat de uitkomst van het zoekproces op Texel , te weten: 3 zoekgebieden voor windenergie (Cocksdoorp, Oudeschild, De Rede) één voor zonne-energie (langs de Pontweg) plus 15 parkeerterreinen, waarvan acht bij de strandlagen niet in overeenstemming is met deze uitgangspunten en strijdigheid levert met de Kernwaarden van Texel. In het Coalitieakkoord Balans Brengen staat dat *Texel de ambitie heeft om in de toekomst in eigen energiebehoefte te voorzien d.m.v. opwekking van duurzame energie. De kernwaarden van het eiland zijn daarbij leidraad.*

Deze uitkomst van het zoekproces valt niet te rijmen met alleen al uitgangspunt 1. Texel beschikt immers over meerdere kwalificaties die beperkingen opleveren aan grootschalige opwekking: Nationaal Park, Natura 2000, UNESCO aanwijzing Waddenzee, aanwijzing bijzonder provinciaal landschap in de ontwerp omgevingsverordening NH, aanwijzing stiltegebieden. Ook

de aanwijzing van gronden langs de Pontweg als zoekgebied voor grootschalige opwekking van zonne-energie valt moeilijk te rijmen met uitgangspunt 2.

Op pag. 88 staat heel prominent een citaat van een deelnemer aan de discussie: “*Een boer kan misschien met energie meer verdienen dan met landbouw*”. Een zo prominente weergave is misplaatst omdat bij handhaving van uitgangspunt 2 deze optie niet aan de orde kan komen.

4. Voor wat betreft de landschappelijke effecten van windturbines met hoge as- en tiphoogtes refereert SKT aan een uitspraak van de RvS. In ECLI:NL:RVS:2018:616 stelt de RvS dat bij windparken gevolgen van enige betekenis ontbreken binnen een afstand van tien keer de tiphoogte. Dat zou betekenen dat bijvoorbeeld bij een tiphoogte van 210,5 m op een afstand van 2105 meter geen nadelige effecten van enige betekenis zouden zijn. Dat wenst SKT in twijfel te trekken: juist op het kleinschalige landschap van Texel bij een gemiddelde breedte van 8km en een lengte van 20km zou een substantieel aandeel van de eilandoppervlakte worden beïnvloed door de aanwezigheid van windturbines. De ervaring met het zicht vanaf Texel op de windturbines in de Wieringermeer leert dat de zichtbaarheid daarvan op 23 km afstand zeker nog minstens tien keer verder gaat dan de ca. 2 km die de RvS noemt. SKT is van mening dat dergelijke windturbines, waar ook geplaatst, impact heeft op heel Texel.)
5. SKT heeft de uitkomst getoetst aan de kernwaarden waar zij – en de gemeente Texel - voor staat:

De Cocksdorp: het zoekgebied voor windenergie ligt op een gevoelige plek met hoge landschappelijke-, natuur- en cultuurhistorische waarden. Landschappelijk vanwege nabijheid Waddenzee met ongestoord uitzicht op Vlieland. Natuur vanwege nabijheid De Volharding en vogelwaarnemingsgebiedjes Renvogelveld en de Tuintjes en bovendien liggend in het traject van voorjaars- en najaarstrek van vogels waardoor extra slachtoffers worden gemaakt. Cultuurhistorisch vanwege nabijheid vuurtoren. Dit bakken voor de scheepvaart, symbool voor de verbondenheid van Texelaars met de zee heeft ook historische waarde als laatste bolwerk van de Georgiërs in hun strijd met de Duitse bezetter in april/mei 1945. Windturbines in de nabijheid van dit dominante bouwwerk zouden de vuurtoren ondergeschikt maken. De vuurtoren verdient het om haar dominante positie te behouden. De kernwaarden ruimte, landschap, natuur en cultuurhistorie zijn hier in het geding.

Oudeschild: het zoekgebied voor windenergie grenst weliswaar aan c.q. bevindt zich in het industrieterrein en jachthaven, en voldoet daarmee wel aan uitgangspunt 6, maar dat geldt slechts voor de helft: de andere helft grenst aan de Waddenzee (Unesco, Natura 2000) en aan de noordzijde aan natuurgebied Ottersaat dat deel uitmaakt van de Vogelboulevard langs de Waddendijk. De Kernwaarden ruimte, landschap en natuur zijn hier in het geding.

De Rede: (van Ceres t/m TESO haven): ook in dit zoekgebied voor windenergie zijn dezelfde kernwaarden in het geding. Gelet op de wijze waarop de discussie is gevoerd over de toegankelijkheid en de aanleg van het fietspad in relatie tot het als kwetsbaar benoemde nieuwe natuurgebied, deel uitmakend van Natura 2000 Waddenzee meent SKT dat er geen ruimte is voor windmolens in/aan het nieuwe duin/strandgebied. Met betrekking tot het havengebied van NIOZ en TESO geldt feitelijk hetzelfde als bij Oudeschild: de effecten zijn zowel op Texel als al aan de overkant te zien. Het sluit ook niet aan op de vakantieverwachting van velen die op zoek naar rust, ruimte en natuur al op de boot als eerste ervaring de confrontatie met windmolens zouden hebben. Dat is niet de associatie die men met Texel heeft.

Weerszijden Pontweg: SKT heeft gekeken naar 3 deeltrajecten van dit zoekgebied voor zonne-energie. Daarbij geldt voor elk van de drie deeltrajecten: de agrarische grond aan beide zijden van de weg is volgens uitgangspunt 2 niet beschikbaar. De kernwaarden ruimte en landschap zijn in het geding.

A: veerhaven- Redoute (Prins Hendrikpolder): dit is voor toeristen de entree naar het eiland. Plaatsing van zonnepanelen ter weerszijden stoort het uitzicht op het platteland en geeft een (rand)stedelijk karakter dat velen nou juist ontvluchten in hun vakantie.

B: Redoute- Akenbuurt: hier is de weg een doorsnijding van het oude land met aansluiting op de Hoge Berg. Daarin passen geen zonnepanelen. Het hoge berg gebied is een landschapsreservaat waaraan nog onlangs het predicaat Icoonlandschap werd toegekend. Ook volgens het bestemmingsplan is het niet toegestaan hier zonnepanelen te plaatsen.

C: Akenbuurt-De Koog: langs dit weggedeelte moet al extra worden opgelet dat geen verdere verdichting van het open landschap plaatsvindt omdat er al veel bebouwing is en bovendien bevinden zich al zonnepanelen op het terrein van het Hoogheemraadschap.

6. **Zonnepanelen bij parkeerterreinen:** SKT is van mening dat zonnepanelen op de parkeerterreinen bij de strandslagen een ongewenste aantasting zijn van het natuurlijke duinlandschap. Niet voor niets is al besloten om deze terreinen vrij te houden van de winteropslag van strandhuisjes en containers. (Blinkende) zonnepanelen zouden het jaar rond afbreuk doen aan de natuurlijke omgeving. SKT ziet wel meer mogelijkheden op parkeerterreinen in de bebouwde kom (zoals *bijvoorbeeld* Nikadel in De Koog en bij de nieuwe sporthal in Den Burg). Ook in het buitengebied kunnen soms mogelijkheden bestaan of ontstaan die geen of nauwelijks landschapsaantasting met zich mee brengen (*bijvoorbeeld*: zonnepark op waterberging op de golfbaan nabij Cocksdoorp). Mogelijk is ook om de potentie van (een deel van) de parkeerterreinen op de TESO haven te onderzoeken waarbij de flexibiliteit van de inrichting in functie van vervoersaanbod (personenauto's, caravans, campers, busjes, vrachtwagens etc.) bijzondere aandacht zal vereisen.

Samengevat

SKT is van mening dat beperking energiegebruik op basis van een woning en bedrijfsgebouw isolatie-programma een hogere prioriteit verdient.

SKT ziet geen tot maar zeer beperkt mogelijkheden tot realisatie van grootschaliger energieproductie in de aangegeven zoekgebieden. Incidenteel kan sprake zijn van een maatwerkoplossing.

SKT is daarnaast van mening dat het onlangs door de gemeenteraad geïnitieerde – en door B&W ondersteunde – idee om met renteloze leningen plaatsing van zonnepanelen op particuliere woningen te bevorderen een prima concept is om uit te rollen in andere gemeentes. Hetzelfde concept kan volgens SKT ook worden ontwikkeld voor de daken van bedrijfsgebouwen op industrieterreinen en in de agrarische sector. Dat alles onder het motto: vele kleintjes maken één grote.

Tot slot menen we dat het de moeite waard is om goed kennis te nemen van de alternatieve RES zoals die op 26 februari jl. aan gemeenteraden en GS is aangeboden.